

ВІДГУК

офіційного опонента Діденка Олександра Васильовича
на дисертаційну роботу Міршука Олексія Євгеновича
**«Професійна підготовка магістрів військово-соціального управління
до педагогічної діяльності»**,

подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за
спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

1. Актуальність теми дисертації обумовлена низкою чинників.

По-перше, поліпшення якості військової освіти в умовах проведення
антитерористичної операції є нагальною потребою часу.

По-друге, розвиток професійної компетентності випускників
магістратури ВВНЗ, зокрема за спеціальністю військово-соціального
управління, передбачає формування у них низки загальних і спеціальних
компетенцій. Однією з них є здатність до педагогічної діяльності, що
необхідна як для роботи з підлеглими у військових частинах, так і для
викладацької кар'єри у вищому військовому навчальному закладі.

По-третє, сьогодні бракує дисертаційних робіт з питань формування
педагогічної компетентності слухачів магістратури ВВНЗ. Багато вчених
розглядає переважно різні аспекти виховної роботи у військових колективах,
підвищення кваліфікації викладачів ВВНЗ тощо. Такі дослідження мають
наукову цінність, але їх результати не вирішують важливої наукової
проблеми – підготовки офіцерів-випускників магістратури до педагогічної
діяльності. Дослідження, у яких здійснено системний, багатоаспектний аналіз
особливостей формування важливих компетентностей в офіцерів в умовах
магістратури вищого військового навчального закладу, є епізодичними.

Посилює актуальність теми і низка суперечностей, що їх виявив автор
дисертації під час дослідження.

З огляду на це актуальність теми роботи О. Є. Міршука «Професійна
підготовка магістрів військово-соціального управління до педагогічної
діяльності», яку подано на рецензування, сумнівів не викликає.

Єх № 107-38/47
в.г. 12.12.2016

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Обґрунтування наукових положень дисертаційного дослідження є досить переконливими. Дослідження характеризує тривалий період його проведення з 2012 до 2015 року. Щодо експериментальної бази слід зазначити, що це Національна академія Національної гвардії України, Національна академія Державної прикордонної служби імені Богдана Хмельницького, Харківський національний університет внутрішніх справ. У дослідженні взяли участь слухачі магістерської підготовки зазначених ВВНЗ. Педагогічний експеримент було проведено в природних умовах навчального процесу ВВНЗ. Він охоплював три етапи: констатувальний, формувальний та контрольний.

Цінність дисертаційного дослідження О. Є. Міршука зумовлена також тим, що в роботі вперше здійснено теоретичне обґрунтування, розробку та експериментальну перевірку технології професійної підготовки магістрів військово-соціального управління до педагогічної діяльності, яку побудовано на основі моделювання їхньої майбутньої професійної діяльності з особовим складом Збройних сил України та інших військових формувань і викладацької діяльності у ВВНЗ.

Значимість роботи підсилює і те, що вона є складовою комплексного дослідження, здійсненого відповідно до тематичного плану наукових досліджень кафедри педагогіки і методики професійного навчання Української інженерно-педагогічної академії «Теоретико-методичні засади застосування інноваційних технологій у професійній підготовці майбутніх педагогічних працівників» (№ ВШ 15-02).

Відповідно до теми дисертації О. Є. Міршук чітко сформулював науковий апарат дослідження, застосував адекватні завданням методи наукового пошуку, що дало можливість успішно досягнути поставленої мети. Заслуговує на підтримку докладне й ретельне формулювання понятійно-термінологічного апарату дисертаційної роботи, в рамках якого автор зробив визначення досліджуваного феномену.

Логіка викладу теоретичного та експериментально-дослідного матеріалу відповідає темі дисертаційного дослідження, його об'єкту, предмету, меті, гіпотезі та дозволяє висвітлити хід виконання завдань дослідно-експериментальної роботи.

3. Достовірність і наукова новизна одержаних результатів.

Дисертант одержав такі наукові результати:

вперше теоретично обґрунтовано і розроблено технологію професійної підготовки магістрів військово-соціального управління до педагогічної діяльності, а також факторно-критеріальну модель для оцінювання рівня сформованості спеціальної педагогічної компетентності в процесі професійної підготовки в умовах магістратури ВСУ на засадах кваліметричного підходу.

Уточнено зміст поняття «спеціальна педагогічна компетентність магістра військово-соціального управління».

Подальшого розвитку набули зміст навчально-методичних комплексів дисциплін педагогічного спрямування, що вивчаються в магістратурі ВСУ, форми і методи навчальної діяльності, які впливають на формування спеціальної педагогічної компетентності та використовуються в межах розробленої технології.

Крім того інтерес представляють й інші аспекти дисертаційного дослідження, а саме:

1) обґрунтування теоретичних засад професійного навчання у ВВНЗ за магістерськими програмами на основі формування системи компетентностей, що відображено у відповідній моделі технології професійної підготовки магістрів військово-соціального управління до педагогічної діяльності;

2) система вимірювання окремих компетентностей на основі факторно-критеріальної моделі, що дозволяє суттєво поліпшити якість оцінювання професійної компетентності випускників магістратури ВВНЗ;

3) матеріали опитувань, що проводилися серед магістрів і викладачів Національної академії Національної гвардії України та дозволили виявити

проблеми педагогічної підготовки офіцерів, розглянувши проблему сучасного стану готовності до педагогічної діяльності магістрів військово-соціального управління під новим кутом зору.

4. Значущість отриманих результатів для науки і практичного використання. Дисертаційна робота О. Є. Міршука, безперечно, має вагомое практичне значення, яке полягає в тому, що одержані результати дослідження достатньо обґрунтовані, пройшли апробацію та готові до впровадження в систему професійної підготовки магістрів військово-соціального управління у вищих військових навчальних закладах.

Автор розробив й упровадив технологію професійної підготовки магістрів військово-соціального управління до педагогічної діяльності, зокрема при викладанні таких навчальних дисциплін, як «Основи педагогіки вищої школи для ВВНЗ», «Методика викладання у ВВНЗ», «Управління якістю освіти у ВВНЗ».

5. Повнота викладу основних результатів дисертаційного дослідження в наукових фахових виданнях.

Для розв'язання поставлених завдань автор опрацював 362 наукових джерела, з них 14 – іноземними мовами. Усі наукові положення, висновки і результати дисертаційного дослідження відображено в 14 публікаціях (12 з яких є одноосібними), із них 5 статей – у провідних фахових виданнях України, 1 стаття – у зарубіжному періодичному виданні, 8 тез – у матеріалах наукових конференцій. Отже, дисертант виконав вимоги наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1112 від 17.10.2012 щодо опублікування результатів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

6. Відповідність структури та змісту дисертації вимогам щодо кандидатських дисертацій.

Структура дисертаційного дослідження О. Є. Міршука зумовлена його змістом, який відповідає основним завданням дослідження і відображає хід їх виконання.

Перший розділ дисертації висвітлює теоретичні засади професійної підготовки магістрів військово-соціального управління до педагогічної діяльності. У цьому розділі розглянуто погляди різних науковців на поняття «підготовка», «професійна підготовка», «готовність», «компетентність», «технологія освіти», «освітня технологія», «педагогічна технологія», «технологія навчання» тощо, що становлять понятійно-термінологічний апарат дослідження. Крім того, здійснено розгляд проблеми застосування компетентнісного підходу як основної методології професійної підготовки у вищій військовій школі, сформульовано основні теоретичні засади технології професійної підготовки магістрів військово-соціального управління до педагогічної діяльності.

Другий розділ присвячено висвітленню сутності запропонованої автором технології, яка охоплює такі етапи: підготовчо-діагностичний, мотиваційно-цільовий, когнітивно-орієнтувальний, діяльнісно-операційний, оцінно-корекційний. Розділ включає також вербально-графічну модель технології професійної підготовки магістрів військово-соціального управління до педагогічної діяльності. Особливу увагу О.Є. Міршук приділив розробці оцінно-корекційного етапу технології.

Третій розділ присвячено експериментальній апробації педагогічної технології професійної підготовки магістрів військово-соціального управління до педагогічної діяльності. У цьому розділі наведено матеріали щодо практичного запровадження технології, відповідно до теоретично-обґрунтованих етапів.

Підсумки дисертаційного дослідження відображено у загальних висновках, які корелюють з висновками до кожного з розділів, відображають реалізацію мети й завдань дослідження та є достовірними.

7. Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

Високо оцінюючи результати дослідження Міршука Олексія Євгеновича, доцільно висловити окремі міркування, що виникли при рецензуванні дисертації та вимагають окремих уточнень і пояснень.

1. У підрозділі 1.1 першого розділу автор навів структурну схему педагогічних аспектів майбутньої професійної діяльності магістра військово-соціального управління, яка є ґрунтовною і доцільною. Разом із тим бажано було б деталізувати окремі її складові у третьому розділі дисертаційного дослідження при висвітленні роботи на формувальному етапі педагогічного експерименту.

2. Другий розділ, на нашу думку, дещо переобтяжений надмірною інформацією щодо загальновідомих положень при теоретичному обґрунтуванні етапів запропонованої технології.

3. Одним із здобутків роботи ми вважаємо приділену автором увагу розробці навчальних планів і програм магістратури ВВНЗ. Разом із тим, на нашу думку, доцільно було б висвітлити більш ґрунтовно усталені навчальні плани і програми ВВНЗ України.

4. Доцільно було би підсилити запропоновану факторно-критеріальну модель оцінки сформованості спеціальної педагогічної компетентності в процесі професійної підготовки в умовах магістратури ВСУ, розробкою прикладного програмного забезпечення для подальшої автоматизації навчального процесу в магістратурі. Відповідне програмне забезпечення суттєво поліпшило б практичну складову роботи.

5. У дисертації значну увагу приділено питанням поліпшення оцінювання навчальних досягнень слухачів як однієї з умов ефективності навчального процесу в магістратурі. На нашу думку, варто було б висвітлити їх більш чітко через включення до загальної оцінювальної моделі інтегральної компетентності випускника магістратури військово-соціального управління.

6. Зважаючи на актуальність наведених в роботі матеріалів, на нашу думку, доцільно було б підготувати науково-методичні рекомендації для підвищення кваліфікації викладачів ВВНЗ як умови удосконалення навчального процесу в магістратурі.

Втім зроблені зауваження і побажання не є принциповими і не впливають на загальну високу оцінку дисертаційної роботи Міршука Олексія Євгеновича «Професійна підготовка магістрів військово-соціального управління до педагогічної діяльності».

8. Висновки щодо відповідності дисертації встановленим вимогам.

1. Дисертація О. Є. Міршука «Професійна підготовка магістрів військово-соціального управління до педагогічної діяльності» є самостійним завершеним науковим дослідженням актуальної проблеми.

2. Усі положення дисертації науково обґрунтовані, мають характер наукової новизни; достовірність та вірогідність висновків забезпечені дисертантом в процесі дослідження.

3. Поставлена автором мета, сформульовані завдання дослідження розв'язані досить глибоко та доказово. Всі положення, що виносилися на захист, теоретично обґрунтовано, їх зміст викладено в основних висновках до дисертації. Висновки і рекомендації сформульовано у дисертації ґрунтовно і переконливо.

4. Дисертаційне дослідження має практичне значення, що підтверджується використанням отриманих результатів в освітньому процесі Національної академії Національної гвардії України, Харківського національного університету внутрішніх справ, Національної академії державної прикордонної служби імені Богдана Хмельницького та інших ВВНЗ.

5. Структура дисертації та обсяг основного тексту відповідають чинним вимогам до кандидатських дисертацій. Назва роботи відповідає її меті, змісту теоретичної частини та експериментального дослідження. Зміст автореферату ідентичний змісту дисертаційної роботи.

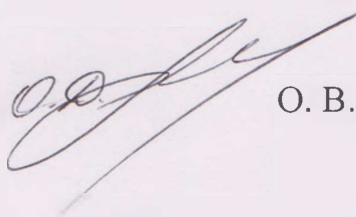
Отже, дисертація Міршука Олексія Євгеновича «Професійна підготовка магістрів військово-соціального управління до педагогічної діяльності» є завершеною науковою працею, що має теоретичне й практичне значення для теорії і методики професійної освіти і відповідає вимогам пп. 9,

11-13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

завідувач кафедри педагогіки та соціально-економічних дисциплін
Національної академії Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького

доктор педагогічних наук, професор

О. В. Діденко

Підпис О. В. Діденка засвідчую:

начальник відділення контролю та документального забезпечення
Національної академії Державної прикордонної служби
ім. Богдана Хмельницького

«8» грудня 2016 р.

О. М. Олошинець